

Félags- og húsnæðismálaráðuneytið
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Reykjavík, 24. ágúst 2026

**Enni: Umsögn Lífeyrissjóðs verzlunarmanna um áform um frumvarp til laga um
Ábyrgðasjóð launa samanber mál nr. S-129/2026 í Samráðsgátt**

Í áformum Félags- og húsnæðismálaráðuneytisins um heildarendurskoðun laga nr. 88/2003 um Ábyrgðasjóð launa er meðal annars til skoðunar að stytta núgildandi 18 mánaða ábyrgðartímabil vegna krafna um vangoldin lífeyrисиðgjöld.

Að mati Lífeyrissjóðs verzlunarmanna (LV) getur stytting ábyrgðartímabilsins leitt til varanlegs réttindataps (umfram það sem sjóðfélagar verða nú þegar fyrir vegna gjaldþrota vinnuveitanda) en samkvæmt 2. mgr. 13. gr. laga nr. 129/1997 ber lífeyrissjóður ekki ábyrgð á réttindum sjóðfélaga vegna iðgjalda sem glatast við gjaldþrot og Ábyrgðasjóður launa ber ekki ábyrgð á.

Núgildandi lengd ábyrgðartímabils gagnvart kröfum um lífeyrисиðgjöld er meðal annars tilkomin vegna þess að nokkur tími getur liðið frá því iðgjöld áttu að berast og þar til í ljós kemur að vinnuveitandi hefur ekki staðið skil á iðgjöldum. Launaseðill launamanns getur t.d. staðfest að iðgjald hafi verið dregið af launum en ekki verður ljóst fyrr en að nokkrum tíma liðnum að ekki hafi verið staðið skil á iðgjaldinu til viðkomandi lífeyrissjóðs. Þá eru kröfur sem sendar eru lífeyrissjóðunum til innheimtu á grundvelli eftirlits Ríkisskattstjóra skv. 5. mgr. 6. gr. laga nr. 129/1997 ávallt vegna næstliðins árs. Því er ljóst að iðgjaldakröfur er frá eftirliti Ríkisskattstjóra stafa eru þá þegar orðnar að lágmarki 9 mánaða gamlar. Þá er fjöldi þeirra krafna sem Ríkisskattstjóri sendir lífeyrissjóðunum til innheimtu ár hvert á grundvelli eftirlits síns verulegur. Með lengd ábyrgðartímabilsins er leitast við að takmarka að rof myndist í ávinnslu lífeyrissréttinda sjóðfélaga vegna gjaldþrots vinnuveitanda.

Afleiðingar rofs í ávinnslu lífeyrissréttinda geta orðið verulegar fyrir launamann og fjölskyldu hans og mun meiri en sem nemur þeirri almennu réttindaávinnslu sem iðgjöldin hefðu skapað. Réttur til framreiknings örorkulífeyris er til dæmis háður því að sjóðfélagi hafi greitt iðgjald til lífeyrissjóðs í að minnsta kosti sex mánuði á síðasta tólf mánaða tímabili og þá getur framreikningsréttur jafnframt haft áhrif á maka- og barnalífeyrissrétt.

Núgildandi 18 mánaða ábyrgðartímabil hefur verið í gildi frá því fyrstu lög um Ábyrgðarsjóð launa nr. 52/1992 tóku gildi. Verður ekki séð að rökin er stóðu að baki því ákvæði á sínum tíma hafi breyst.

LV telur mikilvægt að við frekari vinnslu málsins verði hagsmunir launamanna hafðir í forgangi. Fara þarf fram heildstætt mat á áhrifum fyrirhugaðrar styttingar sem meðal annars nær til umfangs þeirra krafna sem myndu falla utan ábyrgðar, fjölda launamanna sem breytingin gæti varðað og áhrifa á áunnin og framreiknuð lífeyrisréttindi. Eins hvort ná megi sömu markmiðum með leiðum sem ekki ógna réttindum launamanna. Jafnframt þarf að meta hvort með breytingunni náist yfirlýst markmið um hagræðingu í ríkisrekstri.

Virðingarfyllt,
f.h. Lífeyrissjóðs verzlunarmanna

Guðmundur Þ. Þórhallsson, undirritað rafrænt